

Humanas Tillgänglighetsbarometer 2011

Inledning

Vid utgången av 2010 skulle samhället ha varit tillgängligt för alla enligt såväl internationella som nationella politiska överenskommelser. Alla enkelt avhjälpna hinder för tillgänglighet och användbarhet för personer med funktionsnedsättning skulle ha undanröjts. Detta mål har inte uppnåtts.

Den nu passerade hållpunkten för ett tillgängligt samhälle gör det särskilt intressant att i år studera hur långt kommunerna kommit i sitt tillgänglighetsarbete. Kommunerna är den del av den offentliga sektorn som har störst möjligheter att förbättra tillgängligheten och användbarheten för enskilda människor.

Humanas Tillgänglighetsbarometer 2011, med 189 deltagande kommuner, visar att samhället inte nått tillräckligt långt med tillgänglighetsanpassningar och att det återstår mycket arbete innan målet är nått. Undersökningen, som genomförs för andra året i rad, visar att många kommuner visar framfötterna och har ett ambitiöst tillgänglighetsarbete medan andra kommuner inte arbetar lika strukturerat med frågorna. Vi vill med denna temperaturmätning på kommunernas tillgänglighetsarbete lyfta fram positiva förebilder, och inspirera fler kommuner att arbeta än hårdare för att göra samhället tillgängligt också för personer som har någon form av funktionsnedsättning.

Alla människor har rätt till ett bra liv, och för att den rätten ska komma till uttryck, behöver fler kommuner göra mer för att skapa ett samhälle som är tillgängligt och användbart för alla.

Per Granath, vd för Humana, maj 2011.

Humana är Sveriges största privata assistansanordnare med verksamhet över hela landet och med ca 7000 hel/deltidsanställda. Humana arbetar med personlig assistans för individer med funktionsnedsättningar. Utgångspunkten för vårt arbete är att alla människor har rätt till ett bra liv. Det är kundernas önskemål som styr vårt arbete. Vi sätter människan i centrum, inte funktionsnedsättningen.
www.humana.se

Innehåll

Inledning.....	2
Sammanfattning.....	4
Metod.....	5
Resultatredovisning.....	6
Fråga 1 – Två av tre saknar tillgänglighet i översiktsplan.....	6
Fråga 2 – Nästan hälften saknar rapporteringsansvarig.....	7
Fråga 3 – Sex av tio har inte implementerat FN-konvention.....	8
Fråga 4 – Hälften av kommunerna har kartlagt privata aktörer.....	9
Fråga 5 – Fyra av fem har öronmärkta resurser för tillgänglighetsarbete.....	10
Fråga 6 – Sex av tio genomför insatser för att driva på privata aktörer.....	11
Fråga 7 – Checklistor och erfarenhetsutbyten - men inga ekonomiska incitament.....	12
Fråga 8 – Få friskolor granskas ur tillgänglighetsperspektiv.....	13
Fråga 9 – Var fjärde har åtgärdat bristerna i skolan.....	14
Fråga 10 – Över hälften kompetensutvecklar i tillgänglighetsfrågor.....	15
Fråga 11 – Många kommuner bra på telefonservice.....	16
Fråga 12 – Ungdomar saknas i brukarråd i sju av tio kommuner.....	17
Fråga 13 – De flesta upplyser om rätt till individuell plan – men några bryter mot lagen.....	18
Fråga 14 – Över hälften saknar krav på tillgängliga uteserveringar.....	19
Fråga 15 – Över hälften saknar plan för tillgängliga lekplatser.....	20
Fråga 16 – De flesta ställer krav på tillgänglig kollektivtrafik.....	21
Fråga 17 – I fyra av fem kommuner är inte ens hälften av badplatserna tillgängliga.....	22
Fråga 18 – Hälften av kommunerna får högsta betyg för idrottsanläggningar.....	23
Nio förslag för ökad tillgänglighet i kommunerna.....	24
Rangordning av kommuner.....	25
Metod för rangordning.....	25
Betygskriterier.....	26
Kommunernas ranking 2011.....	27
Svar från respektive kommun.....	31

Sammanfattning

Till grund för Humanas Tillgänglighetsbarometer 2011 ligger en enkät som ställts till landets 290 kommuner. 189 kommuner har besvarat enkäten. Respektive fråga redovisas i denna rapport, som även innehåller en rangordning som gjorts utifrån de betyg varje kommun har fått för sina svar. Enkäten har arbetats fram i samarbete med experter från Riksförbundet för Rörelsehindrade Barn och Ungdomar, RBU, och från Hjärnskadeförbundet Hjärnkraft.

Undersökningen visar på såväl positiva som negativa och direkt beklämmande resultat. Bland de positiva resultaten kan noteras att hälften av kommunerna får högsta betyg för tillgänglighet på idrottsanläggningar, att många kommuner är bra på tillgängliga telefonväxlar och att de flesta ställer krav på tillgänglighet när kollektivtrafik upphandlas.

Positivt är också att många kommuner inser att resurser behöver öronmärkas för fortsatta tillgänglighetsanpassningar och att sex av tio kommuner gör konkreta insatser för att uppmuntra privata aktörer att förbättra tillgängligheten. Kommunerna Kristianstad, Osby och Kalmar har fått höga betyg, och hamnat högst i den ranking som gjorts utifrån kommunernas svar.

Till de mer nedslående resultaten hör siffror som visar att två av tre kommuner inte nämner tillgänglighetsmål i sina översiktsplaner. Att sex av tio kommuner inte har någon lokal plan för hur FN:s konvention för funktionshindrades rättigheter ska implementeras i kommunen är också anmärkningsvärt. Siffran visar att det inte skett någon förbättring sedan förra året då vi ställde samma fråga till kommunerna. Då uppgav var fjärde kommun att de var i begrepp att upprätta en sådan plan och om dessa löften hade omsatts i praktik borde det vara betydligt fler som upprättat en plan. Bekymrande är också att ungdomsrepresentation saknas i brukarråd i sju av tio kommuner och att tillgängligheten i friskolorna inte granskas i tillräcklig omfattning ute i landets kommuner.

Undersökningen riktar in sig på hur landets kommuner arbetar med tillgänglighet på en övergripande policynivå, men frågor ställs också om hur situationen ser ut inom olika konkreta sakområden. En del av frågorna har avgränsats till att fokusera på hinder för personer som använder rullstol och nytt för i år är att ett par frågor också tar sikte på tillgänglighet för personer som har olika former av icke synliga funktionsnedsättningar.

Detta innebär att en granskning på plats i kommunerna där man kontrollerar varje enskilt område som kommunen ansvarar för, skulle kunna ge en delvis annorlunda bild. Men att granska hur kommunerna arbetar med att öka tillgängligheten på en övergripande nivå samt inom ett urval av olika förvaltningsområden är angeläget. Rapporten är störst i sitt slag och utmärker sig genom att den granskar ett brett spektrum av olika kommunala verksamheter och ansvarsområden. Därför är resultaten trots ovanstående reservationer fullt relevanta att använda för att få en bild av tillgängligheten i Sverige 2011.

Metod

Humanas Tillgänglighetsbarometer bygger på en enkät som skickats ut till landets 290 kommuner. Frågorna i enkäten har arbetats fram av en projektgrupp bestående av experter från Riksförbundet för Rörelsehindrade Barn och Ungdomar, RBU, Hjärnskadeförbundet Hjärnkraft samt Humana. Medverkande i projektgruppen var även Agenda PR som stått för det praktiska arbetet med att genomföra undersökningen.

Enkäten skickades till kommundirektörerna, som gavs möjligheten att vidarebefordra frågorna till annan ansvarig inom kommunen. Respondenterna upplystes om att deras svar anses representera kommunens svar på frågorna och dessa har även fått en kopia på kommunens svar när kommunen tryckt på knappen klar i enkäten.

Enkäten (distribuerad genom det webbaserade undersökningsverktyget Easy Research Professional Edition) skickades via mejl den 10:e februari. Den 24:e februari, den 7:e mars och den 9:e mars skickades påminnelser ut till alla respondenter som ännu inte svarat och den ordinarie svarstiden gick ut den 9:e mars. Samtliga kommuner som inte besvarat enkäten vid svarstidens utgång ringdes upp och uppmuntrades att svara, samtidigt som de fick extra tid på sig för detta. I de påminnande telefonsamtalen togs i de fall det var möjligt även direktkontakt med tillgänglighetsansvariga vid kommunen.

189 kommuner har svarat på enkäten och klickat på den knapp som indikerar att enkäten slutförs. 178 kommuner har svarat på minst tolv frågor och har rangordnats utifrån de svarspoäng de erhållit. Fyra kommuner valde att avanmäla sig och 25 ytterligare kommuner har delvis besvarat enkäten, men inte slutfört den. Dessa 25 kommuner har rensats bort från sammanställningen. Totalt sett har 76 kommuner har inte alls svarat på enkäten. Några specifika gemensamma nämnare mellan de kommuner som inte svarat på enkäten går inte att identifiera. I några av de påminnande samtalen har kommuner angett tidsbrist som anledning till uteblivet svar.

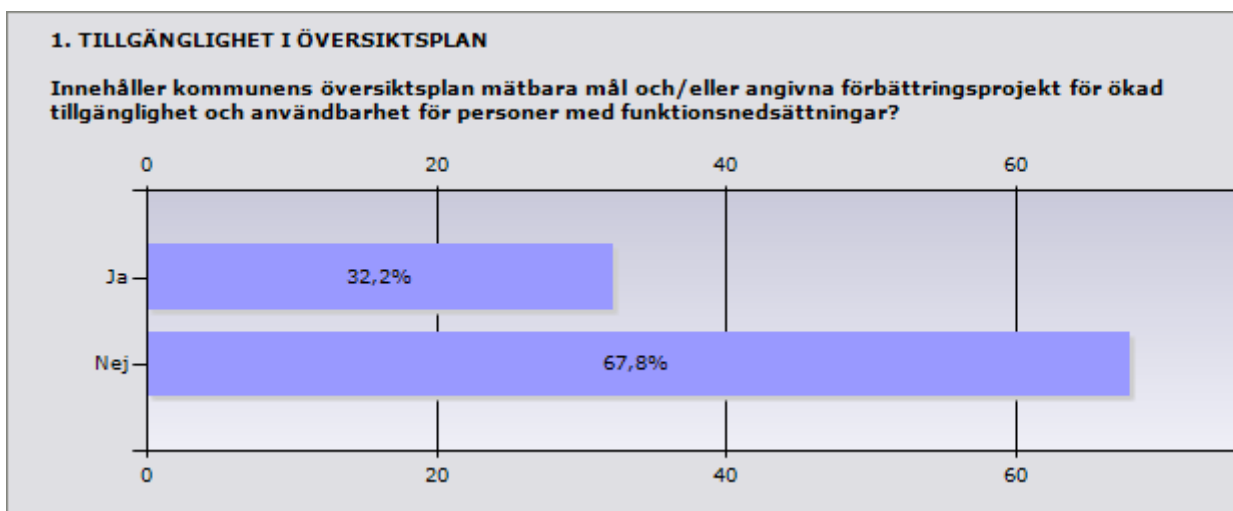
Någon granskning av huruvida kommunens svar stämmer överens med verkligheten har inte gjorts. Svaren har tolkats med utgångspunkt ifrån att kommunerna givit en korrekt verklighetsbeskrivning. Då varje kommuns svar offentliggörs skulle eventuellt överdrivna resultat från kommunens sida kunna skapa negativ debatt, vilket förhoppningsvis innebär att respondenterna ansträngt sig för att ge en relevant bild av kommunens arbete när enkäten besvarats.

Några av frågorna ger visst utrymme för tolkningar, vilket också påpekats av en handfull respondenter. Exempelvis kan olika kommuner ha gjort olika bedömningar av vad som i vissa avseenden kännetecknar tillgänglighet och användbarhet. Samtidigt omfattar undersökningen flera centrala delar av kommunernas ansvarsområden och sammantaget bedömer vi att resultaten ger en relevant bild av kommunernas ambitioner och insatser inom tillgänglighets- och användbarhetsområdet.

Resultatredovisning

Fråga 1 – Två av tre saknar tillgänglighet i översiktsplan

På frågan om kommunens översiktsplan innehåller mätbara mål och/eller angivna förbättringsprojekt för ökad tillgänglighet och användbarhet för personer med funktionsnedsättningar, svarar två av tre kommuner nej. Kommunernas översiktsplaner utgör tungt vägande beslutsunderlag i kommunens verksamhet och det är därför viktigt att tillgänglighetsfrågor finns med. Samma fråga ställdes i Humanas Tillgänglighetsbarometer 2010 och resultatet var då likartat. Detta kan bero på att få kommuner har förnyat sina översiktsplaner under det senaste året.

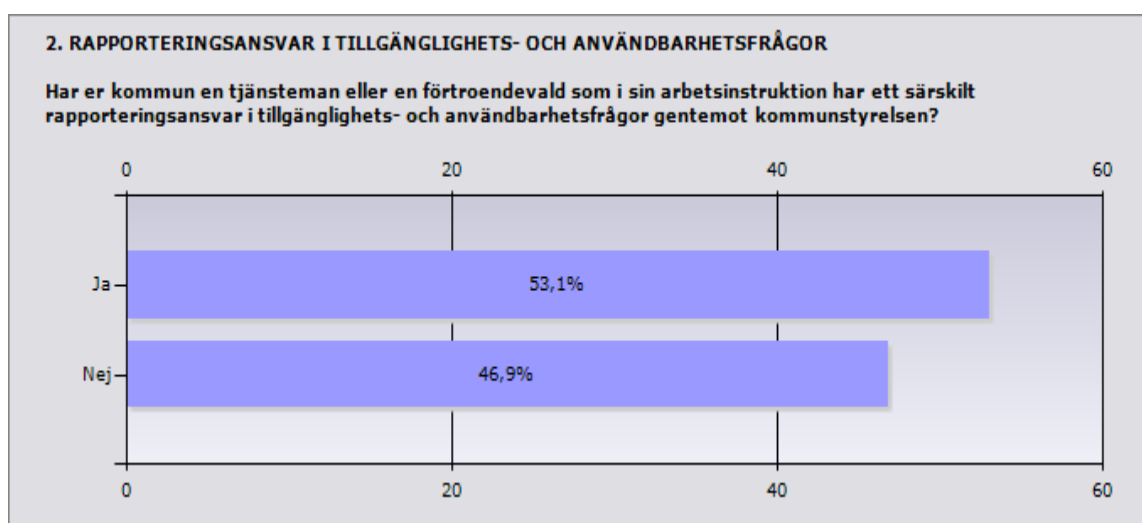

	Procent	Antal
Ja	32,2%	55
Nej	67,8%	116
Svarande		171
Inget svar		18

Fråga 2 – Nästan hälften saknar rapporteringsansvarig

På frågan om kommunen har en tjänsteman eller förtroendevald som i sin arbetsinstruktion har ett särskilt rapporteringsansvar i tillgänglighets- och användbarhetsfrågor gentemot kommunstyrelsen svarar drygt hälften ja och knappt hälften nej. Det är en marginell förbättring sedan förra året, vilket dock ska tolkas med försiktighet då några kommuner som deltog förra året inte deltar i år och vice versa.

Att det finns en person med tydlig uppgift att rapportera gentemot kommunstyrelsen i tillgänglighetsfrågor är en viktig faktor för att tillgänglighet ska beaktas i beslutsfattandet och ge genomslag i hela kommunens verksamhet.

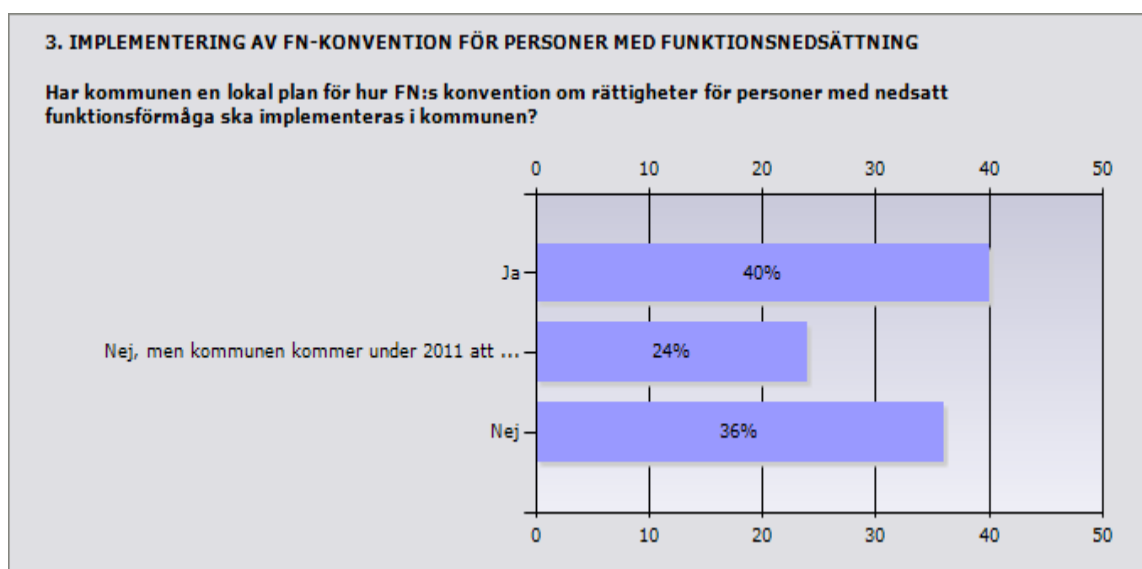

	Procent	Antal
Ja	53,1%	93
Nej	46,9%	82
Svarande		175
Inget svar		14

Fråga 3 – Sex av tio har inte implementerat FN-konvention

På frågan om kommunen har en lokal plan för hur FN:s konvention om rättigheter för personer med nedsatt funktionsförmåga ska implementeras i kommunen, svarar fyra av tio ja och ytterligare en fjärdedel av respondenterna svarar att de kommer att arbeta fram en sådan plan under 2011. Den senare siffran är anmärkningsvärd då det även i förra årets tillgänglighetsbarometer var ungefär en fjärdedel av kommunerna som uppgav att de saknar lokal plan men att de under året 2010 skulle arbeta fram en sådan. Med utgångspunkt från kommunernas svar föregående år borde över 60 procent av kommunerna i årets undersökning ha hunnit arbeta fram en lokal plan.

Det är viktigt för Sveriges trovärdighet i internationella sammanhang att resterande kommuner sätter igång arbetet med att implementera de FN-konventioner som Sverige ratificerat.

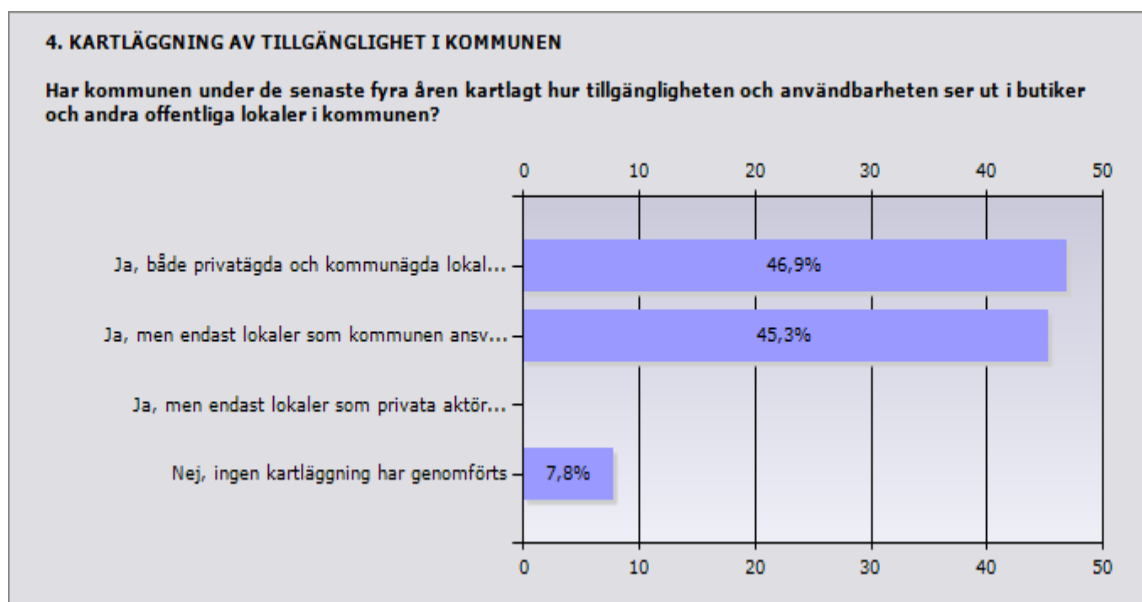

	Procent	Antal
Ja	40%	70
Nej, men kommunen kommer under 2011 att påbörja ett sådant arbete	24%	42
Nej	36%	63
Svarande		175
Inget svar		14

Fråga 4 – Hälften av kommunerna har kartlagt privata aktörer

På frågan om kommunen under de senaste fyra åren kartlagt hur tillgängligheten och användbarheten ser ut i butiker och offentliga lokaler i kommunen svarar 47 procent att de kartlagt tillgängligheten i både privata och offentliga lokaler. 45 procent svarar att de enbart kartlagt offentliga lokaler.

Förutsatt att kartläggningarna också leder till konkreta åtgärdsplaner som genomförs är det positivt att så många av landets kommuner arbetar med att systematiskt kartlägga tillgänglighet och användbarhet. De kommuner som hittills endast kartlagt kommunens egna lokaler bör komplettera detta med att också kartlägga de privata aktörerna. Ofta välkomnas engagemang kring tillgänglighet från kommunens sida av privata aktörer, då dessa många gånger saknar den expertkompetens i tillgänglighetsfrågor som kommunen ofta besitter.

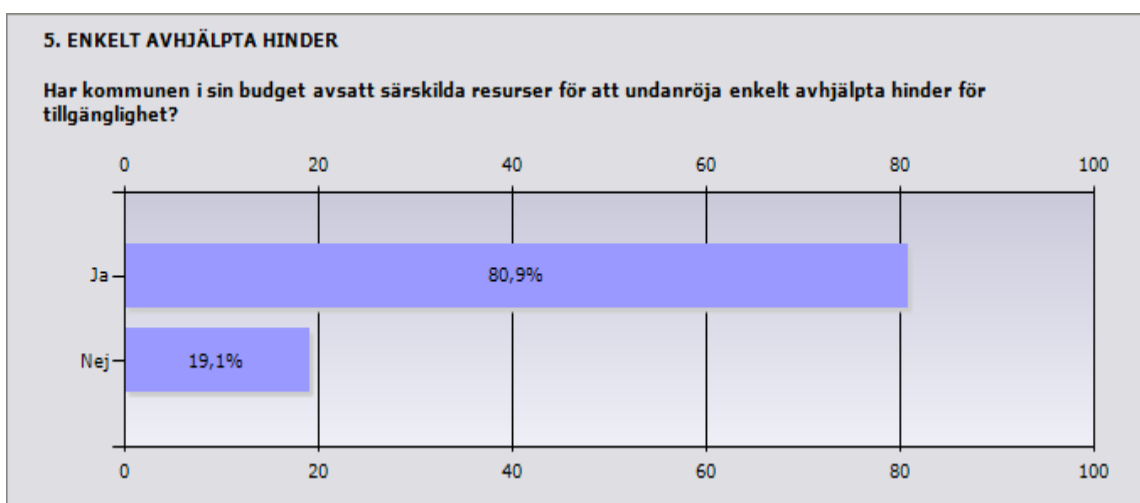

	Procent	Antal
Ja, både privatägda och kommunägda lokaler har kartlagts	46,9%	84
Ja, men endast lokaler som kommunen ansvarar för har kartlagts	45,3%	81
Ja, men endast lokaler som privata aktörer ansvarar för har kartlagts	0%	0
Nej, ingen kartläggning har genomförts	7,8%	14
Svarande		179
Inget svar		10

Fråga 5 – Fyra av fem har öronmärkta resurser för tillgänglighetsarbete

På frågan om kommunen i sin budget har särskilt avsatta resurser för att undanröja enkelt avhjälpna hinder för tillgänglighet svarar 81 procent av kommunerna ja.

Utän ekonomiska och personella resurser blir löften om ökad tillgänglighet svåra att uppnå, och att i kommunens budget vika resurser åt detta arbete är en förutsättning för framgång på området. Att involvera brukarorganisationer i budgetberedningsarbete kan vara ett sätt för kommunen att hämta in kunskap om hur budgeten kan användas som ett styrmedel för ökad tillgänglighet i kommunen.

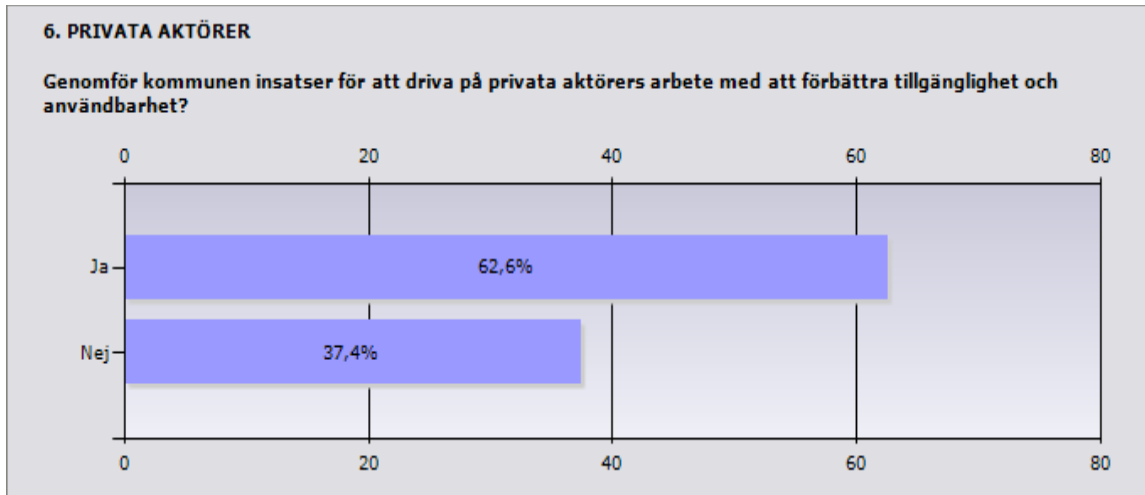

	Procent	Antal
Ja	80,9%	144
Nej	19,1%	34
Svarande		178
Inget svar		11

Fråga 6 – Sex av tio genomför insatser för att driva på privata aktörer

På frågan om kommunen genomför insatser för att driva på privata aktörers arbete med att förbättra tillgänglighet och användbarhet svarar 63 procent av kommunerna ja.

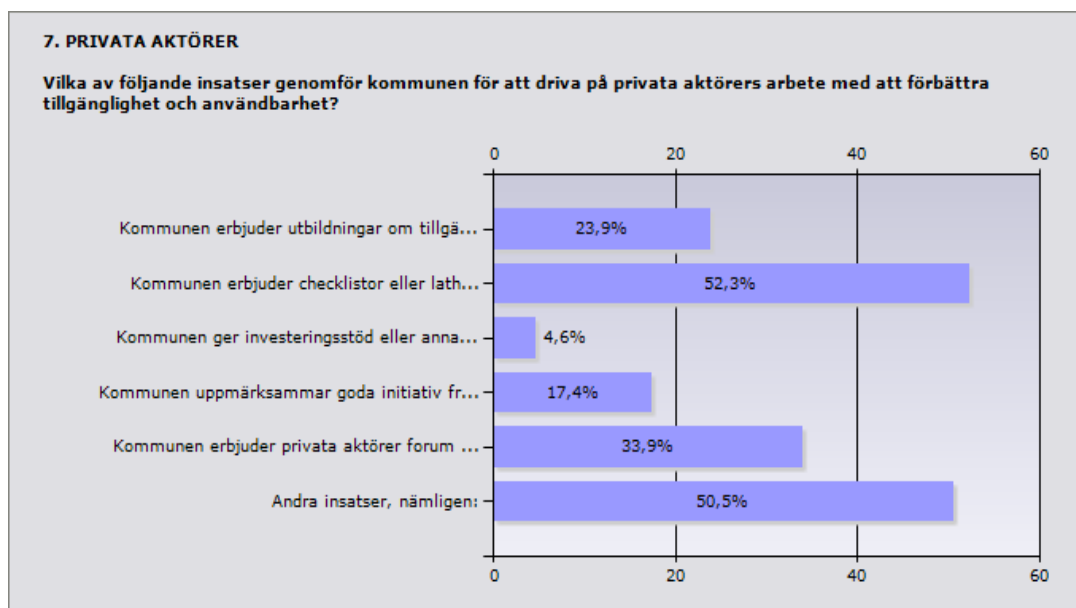
En stor del av de lokaler som påverkar människors livsutrymme ägs av privata aktörer, det kan vara klädbutiker, livsmedelsbutiker eller lokaler för kulturarrangemang.

	Procent	Antal
Ja	62,6%	112
Nej	37,4%	67
Svarande		179
Inget svar		10

Fråga 7 – Checklistor och erfarenhetsutbyten - men inga ekonomiska incitament

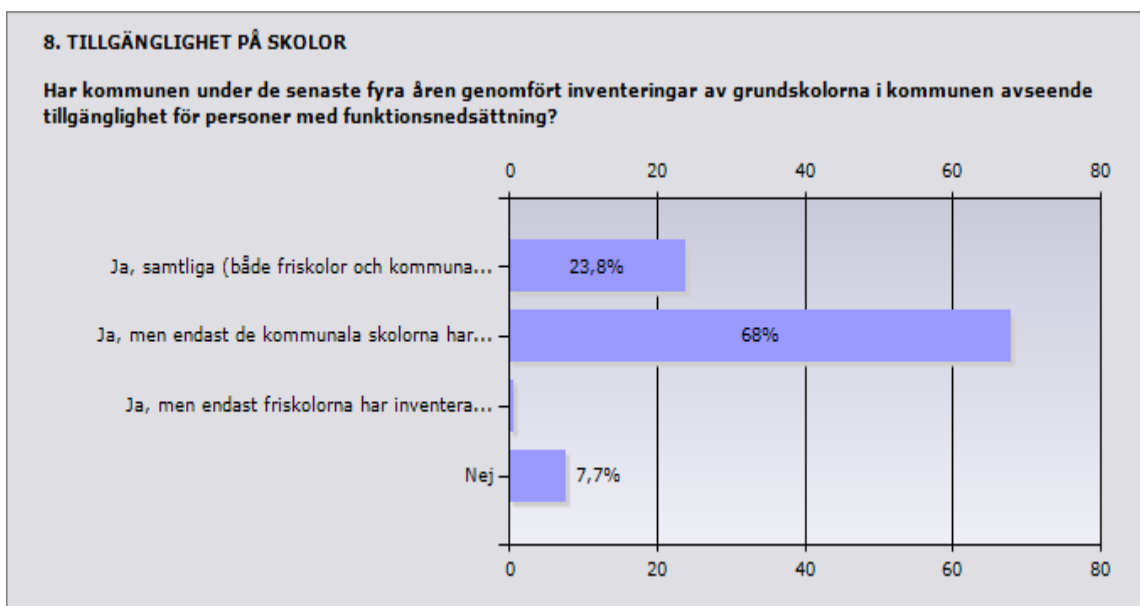
På en följdfråga till dem som på fråga sex svarat att de genomför insatser för att driva på privata aktörer, syns att de åtgärder som främst vidtas är att erbjuda checklistor och lathundar till privata aktörer samt erbjuda forum för erfarenhetsutbyten. Mindre vanligt är att kommunerna ger investeringsstöd eller erbjuder andra ekonomiska incitament.

	Procent	Antal
Kommunen erbjuder utbildningar om tillgänglighet till privata aktörer	23,9%	26
Kommunen erbjuder checklistor eller lathundar för förbättrad tillgänglighet till privata aktörer	52,3%	57
Kommunen ger investeringsstöd eller annat ekonomiskt incitament till privata aktörer	4,6%	5
Kommunen uppmärksammar goda initiativ från privata aktörer, genom exempelvis priser	17,4%	19
Kommunen erbjuder privata aktörer forum för erfarenhetsutbyte och diskussion kring tillgänglighet	33,9%	37
Andra insatser, nämligen:	50,5%	55
Svarande		109
Inget svar		3

Fråga 8 – Få friskolor granskas ur tillgänglighetsperspektiv

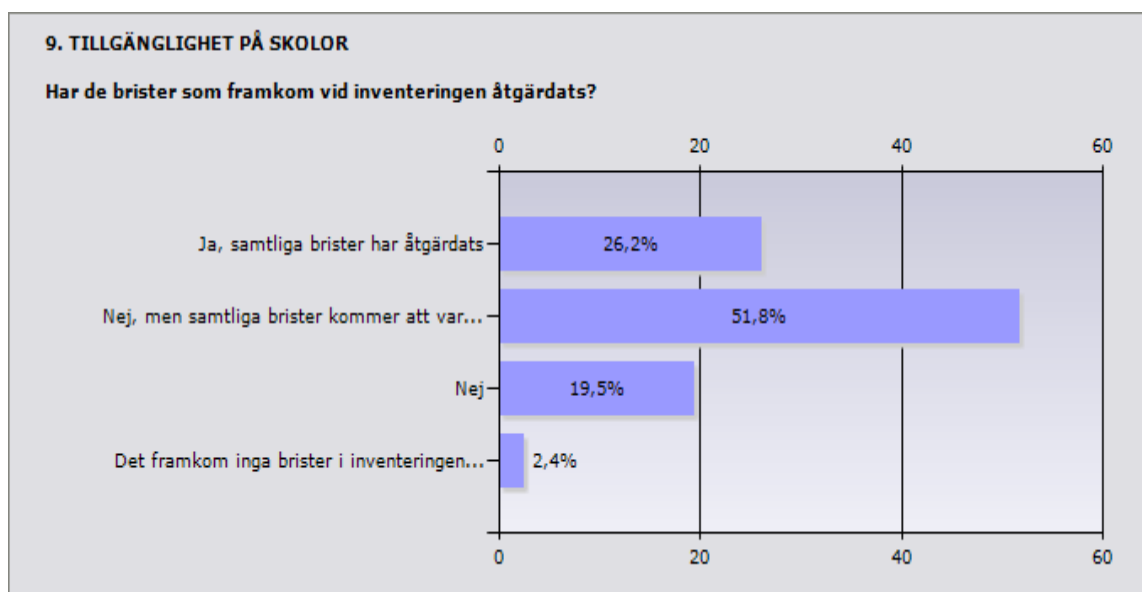
Färre än åtta procent av de svarande kommunerna uppger att de inte överhuvudtaget har granskat hur tillgängligheten ser ut i några skolor. Det är positivt att siffran är låg. Betydligt mer oroande är att endast var fjärde kommun uppger att de granskat hur tillgängligheten ser ut i friskolorna. Det finns en risk att friskolorna inte tar sitt ansvar för tillgänglighetsfrågor och att valfriheten för personer med funktionsnedsättning därmed blir kraftigt begränsad.

	Procent	Antal
Ja, samtliga (både friskolor och kommunala) skolor har inventerats	23,8%	43
Ja, men endast de kommunala skolorna har inventerats	68%	123
Ja, men endast friskolorna har inventerats	0,6%	1
Nej	7,7%	14
Svarande		181
Inget svar		8

Fråga 9 – Var fjärde har åtgärdat bristerna i skolan

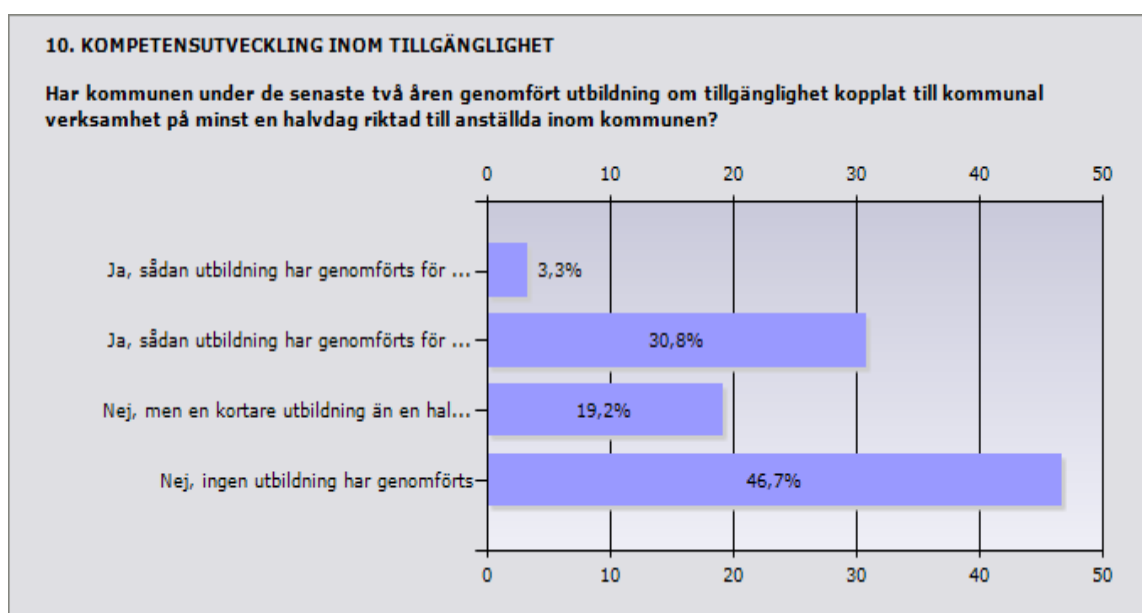
På en följdfråga till dem som svarat att de genomfört granskningar av tillgängligheten i skolorna på fråga åtta svarar var fjärde kommun att de genom granskningen upptäckta bristerna är åtgärdade. 70 procent har inte åtgärdat bristerna och av dessa har drygt två tredjedelar angett att de är på väg att åtgärda bristerna. Oftast svarar dessa att bristerna kommer vara åtgärdade inom två år men i något fall ligger målsättningen så långt fram som 2025.

	Procent	Antal
Ja, samtliga brister har åtgärdats	26,2%	43
Nej, men samtliga brister kommer att vara åtgärdade senast år:	51,8%	85
Nej	19,5%	32
Det framkom inga brister i inventeringen, samtliga skolor är därmed fullt ut tillgängliga och användbara	2,4%	4
Svarande		164
Inget svar		3

Fråga 10 – Över hälften kompetensutvecklare i tillgänglighetsfrågor

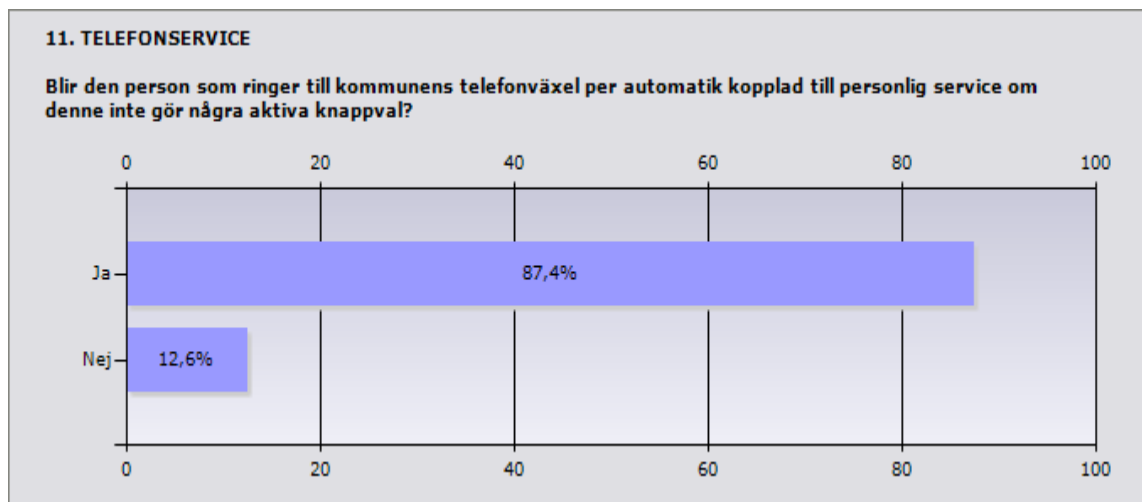
På frågan om kommunen under de senaste två åren genomfört utbildning om tillgänglighet kopplat till kommunal verksamhet på minst en halvdag till anställda inom kommunen svarar ungefär hälften att de har någon form av utbildning till personal. Kunskap inom tillgänglighetsfrågor är en viktig förutsättning för att kommunanställda ska kunna beakta och ta hänsyn till tillgänglighetsaspekter i beslut och i löpande verksamhet.

	Procent	Antal
Ja, sådan utbildning har genomförts för alla anställda	3,3%	6
Ja, sådan utbildning har genomförts för vissa anställda (ange vilka)	30,8%	56
Nej, men en kortare utbildning än en halvdag har genomförts riktad till anställda	19,2%	35
Nej, ingen utbildning har genomförts	46,7%	85
Svarande		182
Inget svar		7

Fråga 11 – Många kommuner bra på telefonservice

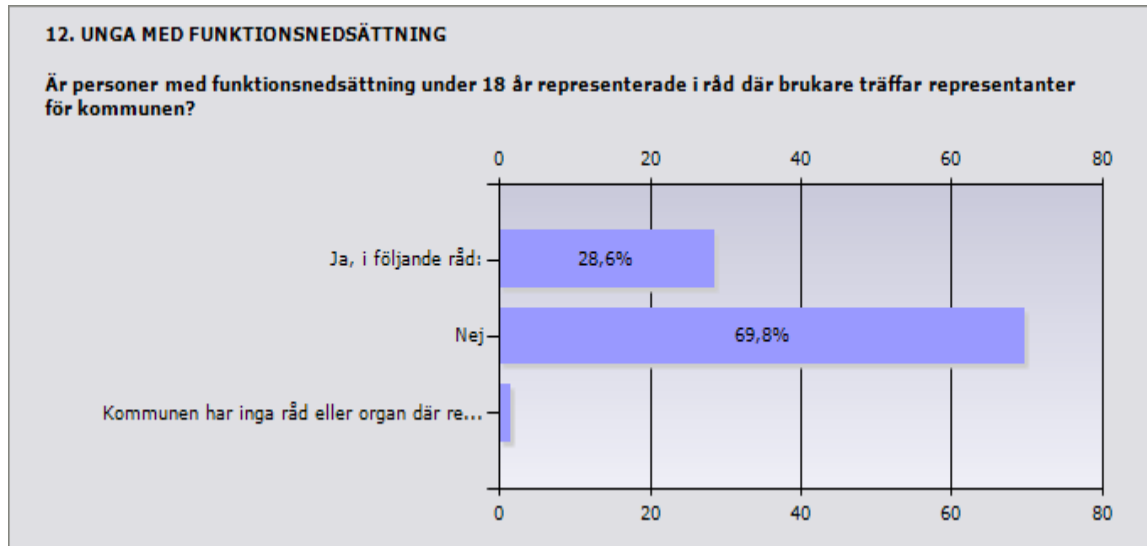
På frågan om den person som ringer till kommunens växel per automatik blir kopplad till personlig service om denne inte gör några aktiva knappval svarar hela 87 procent ja. Det är ett bra besked, men då denna tillgänglighetsfrämjande åtgärd är nästintill kostnadsfri, samtidigt som den är viktig för många personer med psykiska eller neurologiskt kopplade funktionsnedsättningar bör även de sista 13 procent av kommunerna förbättra sina telefonsystem på denna punkt.

	Procent	Antal
Ja	87,4%	159
Nej	12,6%	23
Svarande		182
Inget svar		7

Fråga 12 – Ungdomar saknas i brukarråd i sju av tio kommuner

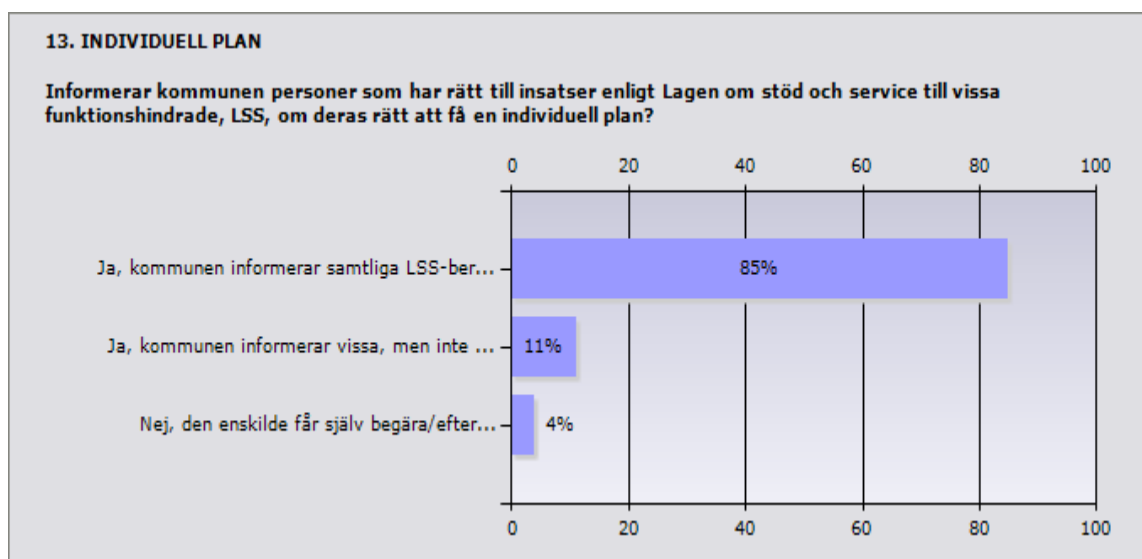
På frågan om personer med funktionsnedsättning under 18 år är representerade i råd där brukare träffar representanter för kommunen svarar sju av tio kommuner nej. Det är svårt att avgöra om problemet finns inom de organisationer som nominerar till råden, eller hos kommunerna. Oavsett anledning är det viktigt för kommunerna att, i linje med FN:s barnkonvention, anstränga sig för att ungas röster blir hörda i handikappråd eller liknande organ.

	Procent	Antal
Ja, i följande råd:	28,6%	52
Nej	69,8%	127
Kommunen har inga råd eller organ där representanter för personer med funktionsnedsättning ingår	1,6%	3
Svarande		182
Inget svar		7

Fråga 13 – De flesta upplyser om rätt till individuell plan – men några bryter mot lagen

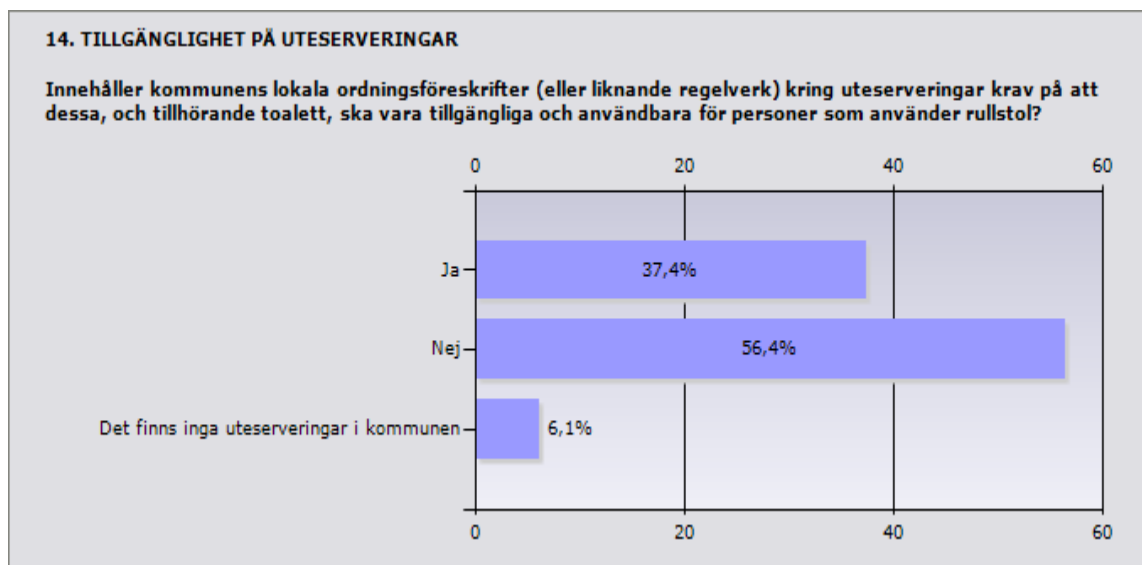
På frågan om kommunen informerar personer som har rätt till insatser enligt Lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade, LSS, om deras rätt att få en individuell plan svarar 85 procent av kommunerna ja. Det kan låta som ett mycket positivt resultat men svaren bör tolkas i ljuset av att det sedan den förta januari 2011 är en lagskyldighet för kommunerna att på eget initiativ informera om denna rätt. Svaren från kommunerna kan därför också tolkas som att 15 procent bryter mot lagen.

	Procent	Antal
Ja, kommunen informerar samtliga LSS-berättigade om rätten till individuell plan	85%	147
Ja, kommunen informerar vissa, men inte alla, LSS-berättigade om rätten till individuell plan	11%	19
Nej, den enskilde får själv begära/efterfråga information om individuell plan	4%	7
Svarande		173
Inget svar		16

Fråga 14 – Över hälften saknar krav på tillgängliga uteserveringar

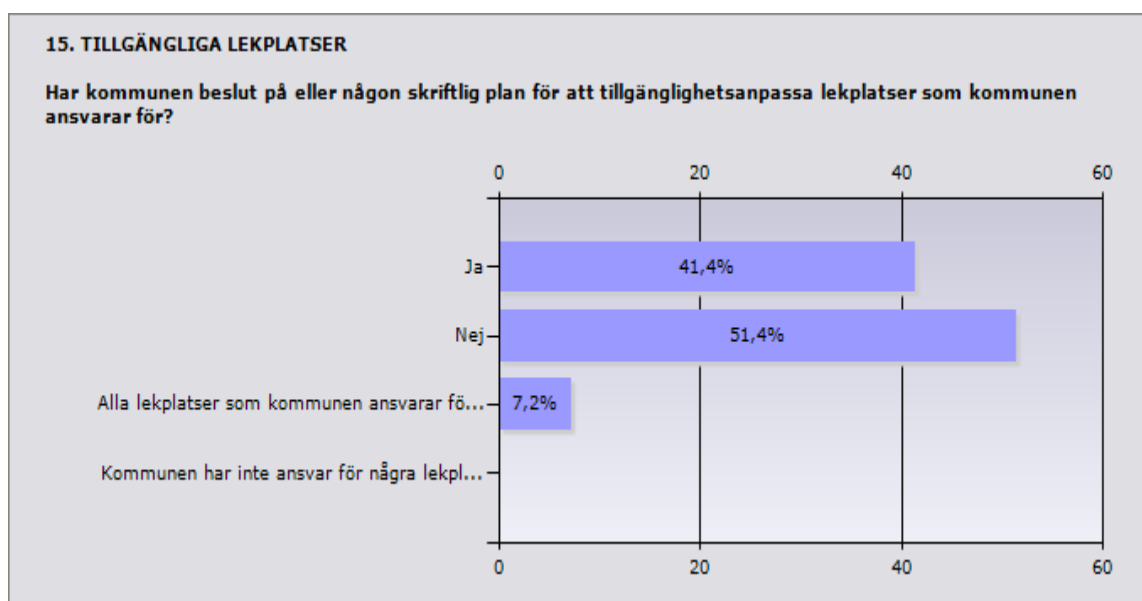
På frågan om kommunens lokala ordningsföreskrifter (eller liknande regelverk) kring uteserveringar innehåller krav om att dessa (samt tillhörande toalett) ska vara tillgängliga och användbara för personer som använder rullstol svarar 56 procent nej. Att ställa krav vid bygglov, i ordningsstadgor eller i andra dokument som kan påverka privata aktörer kan vara ett viktigt sätt att främja positiv förändring. Det gör också att den aktör som vill investera i tillgänglighetsanpassningar inte missgynnas i relation till konkurrenter som inte genomför sådana investeringar.

	Procent	Antal
Ja	37,4%	67
Nej	56,4%	101
Det finns inga uteserveringar i kommunen	6,1%	11
Svarande		179
Inget svar		10

Fråga 15 – Över hälften saknar plan för tillgängliga lekplatser

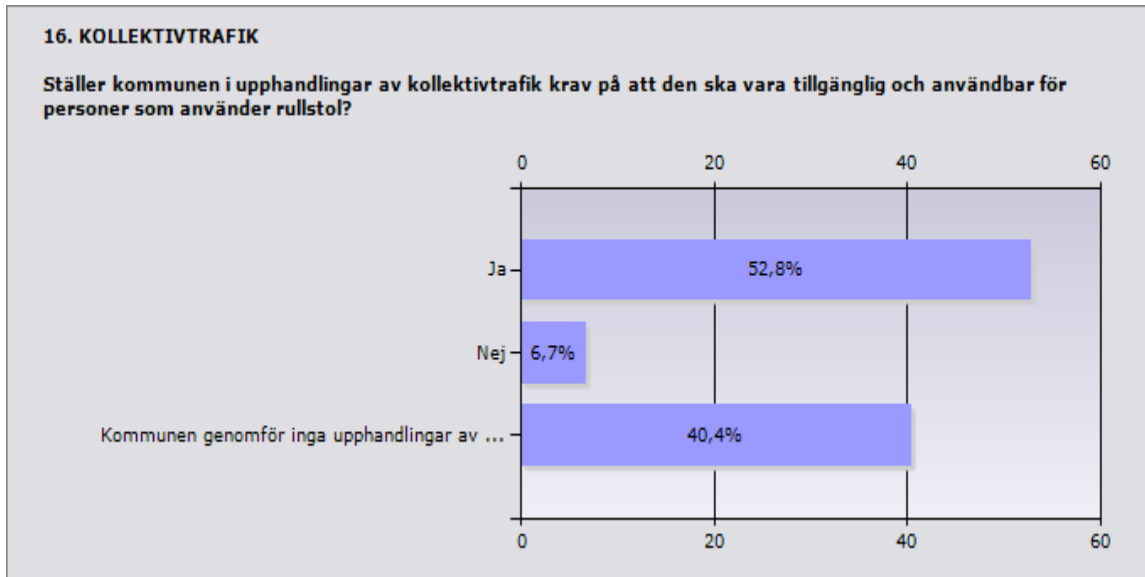
På frågan om kommunen har något beslut på eller någon skriftlig plan för att tillgänglighetsanpassa lekplatser som kommunen ansvarar för svarar över hälften att de saknar detta. Att ge barn förutsättningar för lek och interaktion med andra barn genom kommunens lekplatser bör vara högt prioriterat när kommunen arbetar för ökad tillgänglighet. Det är också viktigt att tänka på att lekplatserna också måste vara tillgängliga för föräldrar som har någon form av funktionsnedsättning och vill vara med sina barn på lekplatsen.

	Procent	Antal
Ja	41,4%	75
Nej	51,4%	93
Alla lekplatser som kommunen ansvarar för är tillgänglighetsanpassade	7,2%	13
Kommunen har inte ansvar för några lekplatser	0%	0
Svarande		181
Inget svar		8

Fråga 16 – De flesta ställer krav på tillgänglig kollektivtrafik

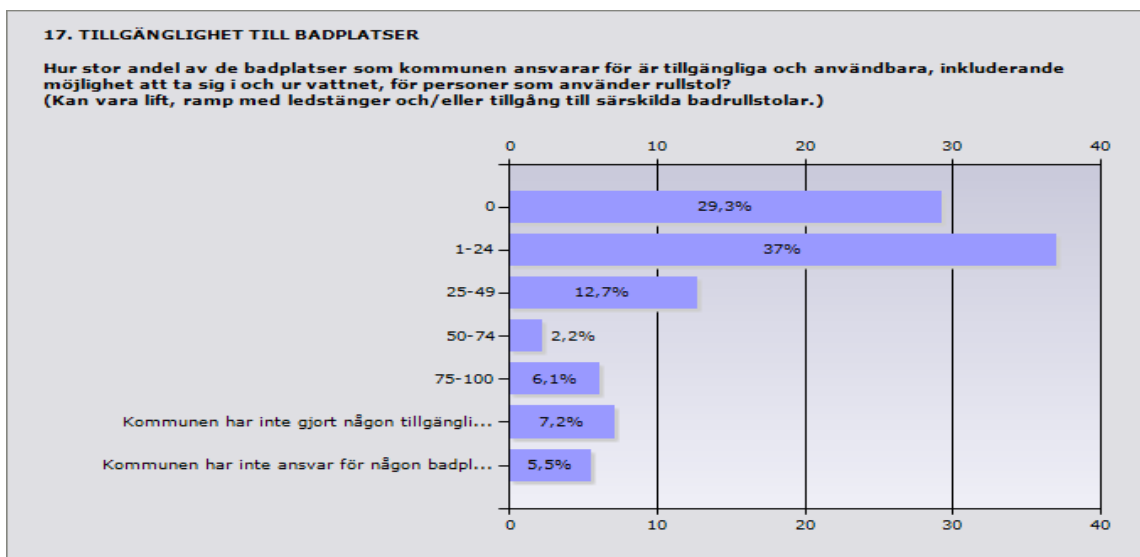
På frågan om kommunen i upphandlingar av kollektivtrafik ställer krav på att den ska vara tillgänglig och användbar för personer som använder rullstol svarar en mycket stor andel av de kommuner som genomför upphandlingar på området att sådana krav ställs. Detta är positivt och även resterande kommuner behöver nu följa efter.

	Procent	Antal
Ja	52,8%	94
Nej	6,7%	12
Kommunen genomför inga upphandlingar av kollektivtrafik	40,4%	72
Svarande		178
Inget svar		11

Fråga 17 – I fyra av fem kommuner är inte ens hälften av badplatserna tillgängliga

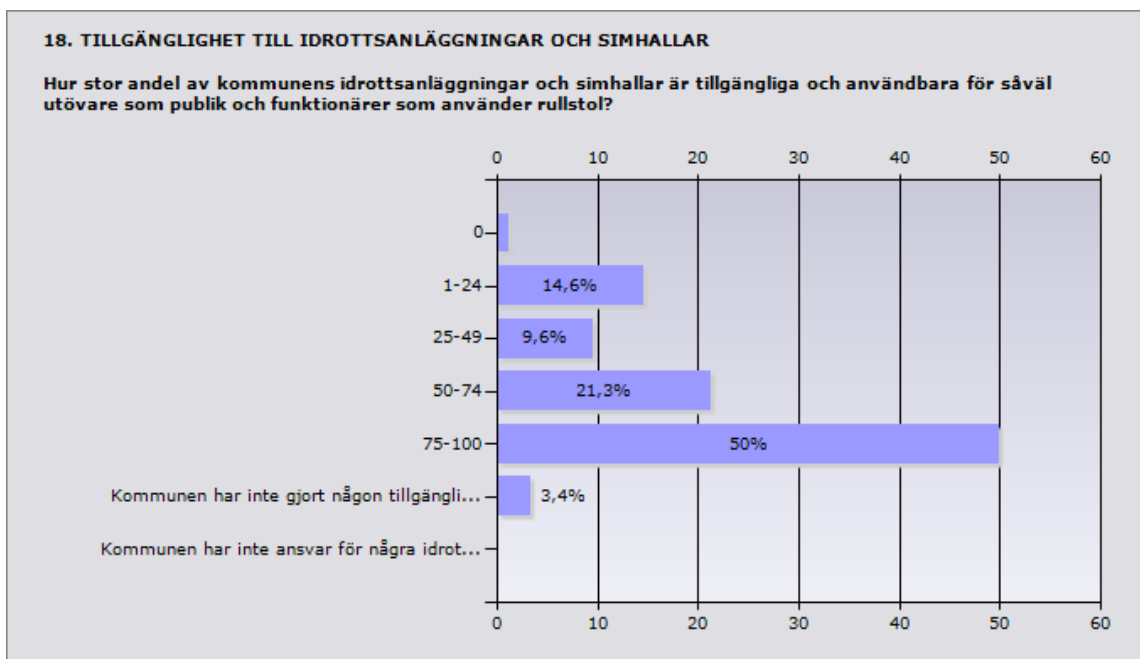
På frågan om hur stor andel av de badplatser kommunen ansvarar för är tillgängliga och användbara, inkluderande möjlighet att ta sig i och ur vattnet, för personer som använder rullstol svarar 79 procent av kommunerna att mindre än hälften av badplatserna är tillgängliga. 29 procent svarar att ingen av badplatserna som kommunen ansvarar för är tillgänglig och användbar. Svaren visar att det finns ett stort, men inte nödvändigtvis särskilt kostsamt, arbete att göra för att ge människor med funktionsnedsättningar samma livsutrymme som övriga under sommaren.

	Procent	Antal
0	29,3%	53
1-24	37%	67
25-49	12,7%	23
50-74	2,2%	4
75-100	6,1%	11
Kommunen har inte gjort någon tillgänglighetsinventering av badplatser	7,2%	13
Kommunen har inte ansvar för någon badplats	5,5%	10
Svarande		181
Inget svar		8

Fråga 18 – Hälften av kommunerna får högsta betyg för idrottsanläggningar

På frågan om hur stor andel av kommunens badhus och idrottsanläggningar som är tillgängliga och användbara för såväl utövare som publik som använder rullstol svarar hälften att minst 75 procent av anläggningarna är tillgängliga. Kommunerna har således kommit betydligt längre när det gäller tillgänglighetsarbetet på idrottsanläggningar och badhus jämfört med badplatser.

	Procent	Antal	
	0	1,1%	2
	1-24	14,6%	26
	25-49	9,6%	17
	50-74	21,3%	38
	75-100	50%	89
Kommunen har inte gjort någon tillgänglighetsinventering av idrottsanläggningar eller simhallar	3,4%	6	
Kommunen har inte ansvar för några idrottsanläggningar eller simhallar	0%	0	
Svarande		178	
Inget svar		11	

Nio förslag för ökad tillgänglighet i kommunerna

Humanas Tillgänglighetsbarometer visar att landets kommuner behöver vidta fler och kraftfullare åtgärder för att öka tillgängligheten för personer med funktionsnedsättning. Med utgångspunkt i undersökningen föreslås ett antal åtgärder som kommunerna kan genomföra. Insatserna bör utformas i samarbete med lokala organisationer som företräder personer med funktionsnedsättning.

1. Mätbara tillgänglighetsmål i översiktsplan

Precis som många kommuner anger konkreta miljöåtgärder i översiktsplanerna kan också tillgänglighetsområdet ges mätbara mål och angivna förbättringsområden i dessa planer och andra styrande dokument.

2. Utse person med rapporteringsansvar

Kommunerna bör utse en person med rapporteringsansvar till kommunstyrelsen i tillgänglighetsfrågor för att säkerställa att tillgänglighet beaktas i beslutsfattande och får genomslag i hela kommunens verksamhet.

3. Lokal plan för FN-konvention

Alla kommuner bör ha en lokal plan för hur de ska implementera FN:s konvention om rättigheter för personer med nedsatt funktionsförmåga.

4. Påverka privata aktörer

Kommunerna bör kartlägga också hur privata aktörer arbetar med tillgänglighet samt erbjuda konkreta verktyg och kunskap som de privata aktörerna kan använda för tillgänglighetsåtgärder.

5. Mer fokus på tillgänglighet i skolor

Alla kommuner bör ha uppdaterade inventeringar av tillgängligheten i skolorna i kommunen. De barn som väljer friskolor ska ha samma rätt till tillgänglighet och därför måste kommunerna snarast finna vägar att säkerställa friskolornas engagemang för ökad tillgänglighet.

6. Satsa på kompetensutveckling inom tillgänglighet

Ett kostnadseffektivt sätt att främja tillgänglighet är att öka kunskapen hos politiker och tjänstemän. Alla kommuner bör erbjuda kompetensutveckling i frågan till den egna personalen.

7. Fler ungdomar i brukarråden

Många kommuner behöver i dialog med brukarorganisationerna diskutera hur ungdomar i större utsträckning ska få inflytande i tillgänglighetsfrågorna i kommunen.

8. Upplys alla om rätten till individuell plan

Kommunerna ska enligt lag upplysa samtliga LSS-berättigade, utan anmodan från den enskilde, om rätten till en individuell plan.

9. Gör badplatser, idrottsanläggningar och lekparker tillgängliga

För att ge personer med funktionsnedsättning samma livsutrymme som andra behöver kommunerna se till att badplatser, idrottsanläggningar och lekparker görs tillgängliga och användbara för personer med funktionsnedsättning.

Rangordning av kommuner

Metod för rangordning

Kommunernas svar har betygssatts och utifrån betygen har en rangordning gjorts. En kommun som har fått bra betyg behöver inte nödvändigtvis vara en kommun som av personer med någon form av funktionsnedsättning upplevs som mer tillgänglig än en kommun som fått dåligt betyg, eller vice versa. Betygen fungerar dock som en viktig indikator på i vilken utsträckning en kommun använder sig av olika styrmedel och verktyg som står till buds för att göra samhället tillgängligt för personer med funktionsnedsättning.

Kommuner som svarat på färre än tolv frågor har tagits bort ur rangordningen, men deras svar ingår i redovisningen av svaren på respektive fråga i rapporten. Kommuner som helt låtit bli att svara på en fråga har fått noll poäng för den frågan.

Maxbetyg på respektive fråga har varit tre poäng (bortsett från fråga 7 som ger maximalt 6 poäng). Minimipoäng på respektive fråga har varit noll poäng. De kommuner som svarat på alla arton poänggivande frågor får sin totala poäng dividerad med arton.

Betygskriterier

Fråga 1	JA = 3 poäng	NEJ = 0 poäng			
Fråga 2	JA = 3 poäng	NEJ = 0 poäng			
Fråga 3	JA = 3 poäng	NEJ men kommer under 2011... =1 poäng			NEJ =0 poäng
Fråga 4	JA både priv och off = 3 poäng	JA men endast off. = 1 poäng	JA men endast priv. = 1 poäng		NEJ = 0 poäng
Fråga 5	JA = 3 poäng	NEJ = 0 poäng			
Fråga 6	JA = 1 poäng	NEJ = 0 poäng			
Fråga 7 (följfråga)	1 poäng per angiven insats				
Fråga 8	JA samtliga = 3 poäng	JA men endast kommunala = 2 poäng	JA men endast friskolor = 2 poäng		NEJ = 0 poäng
Fråga 9 (följfråga)	Samtliga brister åtgärdade = 2 poäng	Ambition att åtgärda senast 2016 = 1 poäng		NEJ = 0 poäng	Inga brister framkom = 2 poäng
Fråga 10	JA samtliga = 3 poäng	JA vissa = 1 poäng		NEJ men kortare = 1 poäng	NEJ = 0 poäng
Fråga 11	JA = 3 poäng	NEJ = 0 poäng			
Fråga 12	JA = 3 poäng	NEJ = 0 poäng	Har inga råd =0 poäng		
Fråga 13	JA samtliga = 3 poäng	JA vissa = 1 poäng		NEJ = 0 poäng	
Fråga 14	JA = 3 poäng	NEJ = 0 poäng	Har inga = frågan utgår ur kommunens sammanställning*		
Fråga 15	JA = 2 poäng	NEJ = 0 poäng	Alla är tillgängliga = 3 poäng	Har inga = frågan utgår*	
Fråga 16	JA = 3 poäng	NEJ = 0 poäng	Genomför er = frågan utgår*		
Fråga 17	0 alt. Ingen inventering = 0 poäng	1-24 samt 25-49 = 1 poäng	50-74 = 2 poäng	75-100 = 3 poäng	Har inga = frågan utgår*
Fråga 18	0 alt. Ingen inventering = 0 poäng	1-24 samt 25-49 = 1 poäng	50-74 = 2 poäng	75-100 = 3 poäng	Har inga = frågan utgår*

* De kommuner vars svar visar att kommunen inte har någon anläggning eller verksamhet som en specifik fråga avser, har fått dessa frågor borttagna från sammanställningen. En kommun som efter sådan justering har svarat på 16 av 18 frågor har således fått sin totalpoäng dividerad med 16.

Kommunernas ranking 2011

Nedan återfinns de 178 kommuner som svarat på minst tolv av frågorna och som därmed har erhållit betyg och rankats.

Kristianstads kommun har fått högst betyg. På andra plats kommer Osby kommun och på tredjeplats återfinns Kalmar kommun.

Gulmarkerade kommuner indikerar att de har fått högst betyg av de svarande kommunerna i sitt län. Vissa delar förstaplatsen i länet med en annan kommun.

Grön färg i rutan för placeringen i Humanas Tillgänglighetsbarometer 2010 indikerar att en förbättring vad gäller placering i rankingen har skett i 2011 års barometer. Röd färg indikerar att en försämring i ranking ägt rumt och vit färg att ingen förändring skett alternativt att kommunen inte deltog år 2010.

Placering 2011	Kommun	Län	Placering 2010
1	Kristianstads kommun	Skåne län	17
2	Osby kommun	Skåne län	91
3	Kalmar kommun	Kalmar län	56
4	Olofströms kommun	Blekinge län	deltog ej 2010
5	Boxholms kommun	Östergötlands län	24
6	Ystads kommun	Skåne län	40
7	Bjuvs kommun	Skåne län	181
8	Stockholms stad	Stockholms län	83
9	Haninge kommun	Stockholms län	40
9	Eslövs kommun	Skåne län	40
11	Östersunds kommun	Jämtlands län	104
11	Markaryds kommun	Kronobergs län	140
11	Vänersborgs kommun	Västra Götalands län	121
11	Staffanstorps kommun	Skåne län	27
11	Gislaveds kommun	Jönköpings län	14
11	Umeå kommun	Västerbottens län	deltog ej 2010
17	Borås kommun	Västra Götalands län	52
17	Lunds kommun	Skåne län	56
17	Helsingborgs kommun	Skåne län	52
17	Jönköpings kommun	Jönköpings län	deltog ej 2010
21	Mönsterås kommun	Kalmar län	27
21	Härnösands kommun	Västernorrlands län	8
21	Växjö kommun	Kronobergs län	14
21	Botkyrka kommun	Stockholms län	93
21	Landskrona kommun	Skåne län	127
21	Säffle kommun	Värmlands län	184
21	Sundsvalls kommun	Västernorrlands län	deltog ej 2010
28	Emmaboda kommun	Kalmar län	93
28	Skellefteå kommun	Västerbottens län	66
28	Gällivare kommun	Norrbottnens län	8
31	Trollhättans stad	Västra Götalands	27

		län	
31	Sala kommun	Västmanlands län	83
31	Piteå kommun	Norrbottnens län	13
31	Sölvesborgs kommun	Blekinge län	27
31	Karlskrona kommun	Blekinge län	deltog ej 2010
31	Motala kommun	Östergötlands län	deltog ej 2010
31	Ljusdals kommun	Gävleborgs län	deltog ej 2010
38	Kils kommun	Värmlands län	127
38	Västerås stad	Västmanlands län	66
40	Kumla kommun	Örebro län	3
40	Tranemo kommun	Västra Götalands län	79
40	Örebro kommun	Örebro län	105
40	Mörbylånga kommun	Kalmar län	56
44	Halmstads kommun	Hallands län	40
44	Nora kommun	Örebro län	64
44	Ronneby kommun	Blekinge län	40
44	Linköpings kommun	Östergötlands län	27
44	Hylte kommun	Hallands län	66
44	Vimmerby kommun	Kalmar län	140
50	Lomma kommun	Skåne län	66
50	Ljungby kommun	Kronobergs län	184
50	Åre kommun	Jämtlands län	6
53	Tierps kommun	Uppsala län	21
54	Oskarshamns kommun	Kalmar län	66
54	Gävle kommun	Gävleborgs län	127
54	Katrineholms kommun	Södermanlands län	105
57	Hedemora kommun	Dalarnas län	83
57	Lycksele kommun	Västerbottens län	137
57	Hudiksvalls kommun	Gävleborgs län	27
60	Hörby kommun	Skåne län	24
60	Nacka kommun	Stockholms län	105
62	Gagnefs kommun	Dalarnas län	12
62	Höörns kommun	Skåne län	27
62	Sotenäs kommun	Västra Götalands län	40
65	Tyresö kommun	Stockholms län	27
65	Eda kommun	Värmlands län	137
65	Hultsfreds kommun	Kalmar län	56
68	Skara kommun	Västra Götalands län	66
68	Mariestads kommun	Västra Götalands län	deltog ej 2010
70	Varbergs kommun	Hallands län	127
71	Österåkers kommun	Stockholms län	14
71	Öckerö kommun	Västra Götalands län	184
71	Ludvika kommun	Dalarnas län	184
71	Tomelilla kommun	Skåne län	93
71	Strömstads kommun	Västra Götalands län	27
71	Sollentuna kommun	Stockholms län	121
77	Ragunda kommun	Jämtlands län	140
77	Vårgårda kommun	Västra Götalands län	193

		län	
77	Uppsala kommun	Uppsala län	127
77	Värnamo kommun	Jönköpings län	40
77	Haparanda stad	Norrbottnens län	deltog ej 2010
77	Huddinge kommun	Stockholms län	21
77	Skövde kommun	Västra Götalands län	deltog ej 2010
84	Karlskoga kommun	Örebro län	40
84	Ödeshögs kommun	Östergötlands län	127
84	Melleruds kommun	Västra Götalands län	27
84	Köpings kommun	Västmanlands län	169
88	Lidköpings kommun	Västra Götalands län	56
89	Arvidsjaur kommun	Norrbottnens län	184
89	Bodens kommun	Norrbottnens län	105
89	Sigtuna kommun	Stockholms län	deltog ej 2010
89	Vilhelmina kommun	Västerbottnens län	deltog ej 2010
93	Finspångs kommun	Östergötlands län	105
93	Kungälv kommun	Västra Götalands län	184
93	Vetlanda kommun	Jönköpings län	155
93	Karlsborgs kommun	Västra Götalands län	40
93	Norsjö kommun	Västerbottnens län	64
93	Kungsörs kommun	Västmanlands län	169
93	Tingsryds kommun	Kronobergs län	deltog ej 2010
100	Essunga kommun	Västra Götalands län	93
101	Hammarö kommun	Värmlands län	121
101	Torsås kommun	Kalmar län	169
101	Ale kommun	Västra Götalands län	deltog ej 2010
104	Fagersta kommun	Västmanlands län	140
104	Kramfors kommun	Västernorrlands län	155
104	Östhammars kommun	Uppsala län	83
107	Trosa kommun	Södermanlands län	deltog ej 2010
107	Solna stad	Stockholms län	deltog ej 2010
109	Sandvikens kommun	Gävleborgs län	140
109	Falkenbergs kommun	Hallands län	8
109	Ängelholms kommun	Skåne län	52
109	Munkedals kommun	Västra Götalands län	deltog ej 2010
113	Härryda kommun	Västra Götalands län	155
114	Gnesta kommun	Södermanlands län	105
114	Strängnäs kommun	Södermanlands län	105
114	Svalövs kommun	Skåne län	deltog ej 2010
114	Kalix kommun	Norrbottnens län	deltog ej 2010
118	Kinda kommun	Östergötlands län	56
118	Ljusnarsbergs kommun	Örebro län	105
120	Malå kommun	Västerbottnens län	deltog ej 2010
121	Vingåkers kommun	Södermanlands län	105
121	Härjedalens kommun	Jämtlands län	105

121	Borgholms kommun	Kalmar län	3
121	Älvkarleby kommun	Uppsala län	deltog ej 2010
125	Falköpings kommun	Västra Götalands län	2
125	Söderköpings kommun	Östergötlands län	83
125	Lessebo kommun	Kronobergs län	127
125	Nynäshamns kommun	Stockholms län	66
129	Svedala kommun	Skåne län	66
129	Arvika kommun	Värmlands län	deltog ej 2010
129	Östra Göinge kommun	Skåne län	deltog ej 2010
132	Alingsås kommun	Västra Götalands län	127
133	Malmö stad	Skåne län	155
133	Dals-Eds kommun	Västra Götalands län	93
133	Stenungsunds kommun	Västra Götalands län	deltog ej 2010
136	Nässjö kommun	Jönköpings län	140
136	Älvdalens kommun	Dalarnas län	deltog ej 2010
138	Grästorps kommun	Västra Götalands län	137
138	Robertsfors kommun	Västerbottens län	deltog ej 2010
140	Karlstads kommun	Värmlands län	93
140	Luleå kommun	Norrbottnens län	83
140	Täby kommun	Stockholms län	184
140	Skinnskattebergs kommun	Västmanlands län	140
140	Torsby kommun	Värmlands län	140
140	Töreboda kommun	Västra Götalands län	deltog ej 2010
146	Ydre kommun	Östergötlands län	165
147	Strömsunds kommun	Jämtlands län	140
148	Tibro kommun	Västra Götalands län	155
148	Lerums kommun	Västra Götalands län	56
148	Timrå kommun	Västernorrlands län	121
148	Gnosjö kommun	Jönköpings län	121
148	Vännäs kommun	Västerbottens län	155
148	Vadstena kommun	Östergötlands län	193
148	Tranås kommun	Jönköpings län	93
155	Grums kommun	Värmlands län	136
155	Forshaga kommun	Värmlands län	179
155	Älmhults kommun	Kronobergs län	153
155	Hällefors kommun	Örebro län	140
155	Uppvidinge kommun	Kronobergs län	197
155	Åtvidabergs kommun	Östergötlands län	deltog ej 2010
155	Hässleholms kommun	Skåne län	deltog ej 2010
162	Marks kommun	Västra Götalands län	deltog ej 2010
163	Orsa kommun	Dalarnas län	121
164	Pajala kommun	Norrbottnens län	153
164	Salems kommun	Stockholms län	66
164	Dorotea kommun	Västerbottens län	181
164	Enköpings kommun	Uppsala län	155

164	Surahammars kommun	Västmanlands län	deltog ej 2010
169	Kävlinge kommun	Skåne län	deltog ej 2010
170	Götene kommun	Västra Götalands län	93
171	Södertälje kommun	Stockholms län	105
172	Habo kommun	Jönköpings län	105
173	Nyköpings kommun	Södermanlands län	200
173	Säters kommun	Dalarnas län	deltog ej 2010
175	Leksands kommun	Dalarnas län	83
176	Sollefteå kommun	Västernorrlands län	19
176	Mullsjö kommun	Jönköpings län	180
178	Arjeplogs kommun	Norrbottens län	deltog ej 2010

Svar från respektive kommun

Varje enskild kommuns svar på de ställda frågorna går att finna genom att klicka på nedanstående länk. Använd därefter rullmenyn till vänster för att hitta rätt kommunrapport.

<http://web2.easyresearch.se/APP/ReportLogin.aspx?P=6076.477467>